

Keskustan strateginen osayleiskaava

LUONNOSVAIHEEN PALAUTERAPORTTI

Mielipiteiden ja lausuntojen tiivistelmät sekä niihin laaditut vastineet

Tampereen kaupunki / Kaupunkiympäristön kehittäminen / Maankäytön suunnittelu
4.6.2015

Yhdyskuntalautakunnan kokoukseen 23.6.2015
Tampereen kaupunki / Kaupunkiympäristön kehittäminen 2015
Maankäytön suunnittelu

Yleiskaavaluonnokset ja niistä saatu palaute

Keskustan strategisen osayleiskaavan 25.3.2014 päivätyt luonnosvaihtoehdot Malttius ja Valttius olivat yhdyskuntalautakunnan käsittelyssä 1.4.2014 ja tämän jälkeen nähtävillä 3.4.-28.5.2014 välisen ajan. Vaihtoehdot erosivat toisistaan voimakkaimmin tavoitellun asukasmäärän suhteen. Kaavan liikenneratkaisut poikkesivat toisistaan eniten Näsinkallion eritasoliittymän ja maanalaisen pysäköintiverkon laajuuden suhteen. Valttius-vaihtoehdossa maankäyttömerkinnät tarjosivat Malttius-vaihtoehtoa enemmän mahdollisuuksia maankäytön kehittämiseen.

Yleiskaavaluonnoksista jätettiin 13 mielipidettä ja 14 lausuntoa. Lisäksi palautetta saatiin nähtävillä oloon liittyneessä yleisötilaisuudessa, asiantuntijaseminaarissa ja neljässä kaavakävelyssä. Kaavakävelyille osallistui kaikkiaan noin 70 henkeä, joista suurin osa oli keskustan asukkaita. Kaavakävelyt todennäköisesti vähensivät kirjaamoon erikseen lähetettyjen mielipiteiden määrää, kun asukkaat saivat keskustella kehittämisestä kaupungin edustajien kanssa ja kirjata näkemyksiään keskustan suunnittelusta.

Lausunnoissa otettiin kantaa mm. Tammerkosken alueen kytkeytymiseen Kauppiin ja Pyynikille, arvokkaiden kulttuuriympäristöjen, muinaisjäännösten ja muiden arkeologisten kulttuuriarvojen merkitsemistapaan yleiskaavassa sekä järjestelyratapihan vaikutukseen lähialueiden suunnitteluun. Mielipiteissä ja kuntalaistapaamisissa tuli esille keskusta-asukkaiden arkielämän viihtyvyyteen ja sujuvuuteen liittyviä asioita.

Viranomaisista Pirkanmaan liitto, Kangasalan kunta ja Oriveden kaupunki ottivat kantaa yleiskaavan luonnosvaihtoehtojen välillä, ja olivat voimakkaamman kehittämisen (Valttius) kannalla. Pirkanmaan ELY-keskus otti kantaa Valttiuksessa esitetyn Näsinkallion maanalaisen eritasoliittymän puolesta. Muista lausunnonantajista vahvempaa kehittämistä pitivät parempana myös Tampereen Särkänniemi Oy, Tampereen polkupyöräilijät ry (lukuun ottamatta Näsinkallion eritasoliittymän varausta), Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry ja Tampereen vanhusneuvosto (hitaan liikkumisen alueen laajuuden osalta).

Luonnosvaiheen osallistumiseen liittyvää materiaalia (mm. kaavakävelyillä kirjatut näkemykset) löytyvät keskustan yleiskaavan internet-sivulta osoitteesta <http://www.tampere.fi/kaavatjakiinteistot/kaavoitus/yleiskaavoitus/keskustanstrateginenosayleiskaava/osallistuminen.html>

Sisällysluettelo

Lausunnot	4
Mielipiteet	13
Kaavakävelyillä kerätty mielipiteet	23

Lausunnot

1. Liikennevirasto

Liikennevirasto kiinnittää lausunnossaan huomion yleiskaavaluonnosten korkeaan rakentamiseen soveltuviin alueisiin Tampereen henkilöratapihan päällä. Liikennevirasto on teettänyt Tampereen henkilöratapihalle alustavan rakennettavuusselvityksen, joka on huomioitava henkilöratapihan päälle sijoittuvan rakentamisen jatkosuunnittelussa.

Vastine ja toimenpiteet

Turvallisuusasiat huomioidaan alueen suunnittelussa asemakaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa.

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

2. Pirkanmaan ELY-keskus

Tammerkosken valtakunnallinen arvo yhtenä maamme keskeisimmistä teollisista kulttuurimaisemista ja rakennetuista ympäristöistä tulee ottaa huomioon suunnittelun lähtökohtana. Koskimiljöön kytkeytymisellä **Pyhäjärven ranta-alueisiin** (lausunnossa on mainittu erikseen Eteläpuisto osana tätä aluetta) ja sitä kautta **Pyynikille** sekä **Näsijärven rantojen kautta Kauppiin** on erityinen merkitys laadukkaan kaupunkiympäristön kehittämisessä, ja kokonaisuuden kehittämisellä voidaan vahvistaa kaupungin vihreää imagoa. Kaavaluonnoksiin tulisi lisätä Vihreä keskusta –suunnitelmassa esitetyt **itä-länsisuuntaiset virkistysreitit** muuhun virkistysverkkoon liittyen. Asumisen **yleismääräykseen** olisi tarpeen lisätä myös **virkistysverkon jatkuvuus** asuinalueelta toiselle.

Aluerajausten osalta jatkotyössä tulisi tarkastella myös rautatien itäpuolelle sijoittuvan **Tullintorin alueen** sisällyttämistä **kaupunkikehittämisen rajaukseen**; Tullin alueen osoittaminen pääosin työpaikkarakentamiseen vaikuttaa yksipuoliselta.

Vaarallisten aineiden aiheuttama riski kattaa kuljetuksiin käytettävän rataosuuden kokonaisuudessaan ja tulee siten otettavaksi huomioon kaikissa radan varren suunnittelu-hankkeissa. **Ympäristö- ja onnettomuusriskejä** aiheuttavat tekijät (erityisesti Naistenlahden voimalaitos) tulee ottaa huomioon Kaupin kannen ja sen lähialueilla tapahtuvan täydennysrakentamisen suunnittelussa.

Rantaväylän tunneliin varauksena esitetty **Näsinkallion eritasoliittymä** on välttämätön, jotta yleiskaavan mukaiset kehittämistoimenpiteet olisivat liikennejärjestelyjen kannalta mahdollisia. **Maanalaiseen pysäköintiin** johtavien yhteyksien sijainti on määriteltävä siten, että henkilöajoneuvoliikennettä ei tarpeettomasti ohjata **kävelykeskustana kehitettävän alueen** katuverkolle.

Lisäksi lausunnossa on esitetty asioita, joita ELY-keskus toivoo esitettävän kaavaseloituksessa tarkemmin.

Vastine

Koskimiljööön kytkeytyminen Pyyntin ja Kaupin suuntaan sisältyy yleiskaavassa osoitettujen kehitettävien viher- ja virkistysvyöhykkeiden kaavamääräykseen. Lausunnossa esitetyt tavoitteet sisältyy myös Näsijärven ja Pyhäjärven rantojen kehittämisen erityisalueiden kaavamääräykseen, jossa mm. on todettu, että rantojen maankäyttöä on kehitettävä siten, että rannoille syntyy pääkäyttötarkoituksen lisäksi korkeatasoisia virkistäytymiseen soveltuvia alueita. Vihreä keskusta –selvityksessä esitetyt itä-länsisuuntaiset virkistysreitit on osoitettu yleiskaavaluonnosten liikennekartalla merkinnällä ”virkistysverkkoon liittyvä jalankulun reitti” (yleiskaavaehdotuksen tärkeä jalankulun reitti) jotaakin Vihreä keskusta –selvityksen mukaisesti. Asuntoalueiden välisiä yhteyksiä kehitetään joka tapauksessa; osa näistä yhteyksistä esitetään kaavan liikennekartalla.

Tullin alueella on nimenomaan tavoitteena monipuolisuus, ei pelkkä työpaikkarakentaminen. Yleiskaavaluonnosten kaavamääräyksestä tämä tavoite ei tullut esille tarpeeksi yksiselitteisesti, joten määräystä on tarpeen kehittää.

Järjestelyratapihasta ja Naistenlahden voimalaitoksesta aiheutuvat riskit ja rajoitteet suunnittelulle on tarpeen huomioida kaavassa paremmin kuin yleiskaavaluonnoksissa, kuten ELY-keskuksen lausunnossa on todettu.

Kunkun parkin suunnittelussa on todettu, että vaihtoehdossa Malttius esitetystä Laukontorin (Kirkkokadun) yhteydestä voidaan luopua; yhteyttä tarvittaneen vain rakentamisvaiheessa. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen Frenckellinparkin lähistöllä kuuluu yleiskaavaa tarkempaan suunnitteluun.

Toimenpiteet

Lausunto aiheuttaa yleiskaavaan seuraavat muutokset: Kaavamääräystä ”ydinkeskustan laajentumisalue” kehitetään siten, että tavoite alueen monipuolisuudesta tulee esille paremmin kuin yleiskaavaluonnoksissa. Järjestelyratapihan toiminnoista aiheutuvat rajoitteet maankäytölle huomioidaan kaavan yleismääräyksessä. Naistenlahden voimalaitoksen kohdalle lisätään kohdemerkintä, joka velvoittaa huomioimaan voimalaitoksen toiminnasta aiheutuvat rajoitteet ympäröivän alueen suunnittelulle. Laukontorin (Kirkkokadun) ajoyhteydestä Kunkun parkkiin luovutaan.

3. Pirkanmaan liitto

Molemmat yleiskaavan luonnosvaihtoehdot ovat voimassa olevien Pirkanmaan 1. maakuntakaavan ja 2. vaihemaakuntakaavan (liikenne ja logistiikka) suunnitteluperiaatteiden mukaisia. Maakuntakaavan osalta lausunnossa korostetaan Tampereen keskustassa kaupunkikehittämisen kohdealuetta (kk2), matkakeskusta (LM), valtakunnallisesti ja maa-

kunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä sekä Pyhäjärven tuntumaan sijoittuvaa viher-
yhteystarvemerkinä. Vaihemaakuntakaavan osalta Lempäälän alueelle osoitettu mer-
kintä Is2 merkitsee Tampereella varautumista järjestelyratapihan siirtoon.

Pirkanmaan liitto on laatimassa **Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040**, jonka tärkeimpinä
tavoitteina on mm. maakunnan kilpailukyvyyn vahvistaminen sekä sosiaalisesti ja ympäris-
tön kannalta vastuullisen yhdyskuntarakenteen kehittäminen. Maakuntavaltuusto on lin-
jannut perusratkaisut, joihin nojaten maakuntakaavaluonnos voidaan laatia. Lausunnossa
on kerrottu tarkemmin, mitä nämä perusratkaisut tarkoittavat Tampereen ydinkaupunki-
seudulla.

Vaihtoehdon Valttius mukainen voimakkaampi keskustan laajentaminen ja vahvistumi-
nen noin 15 000 uuden asukkaan urbaanin asumisen paikkana on linjassa maakuntakaa-
van perusratkaisun mitoituslähtökohtien kanssa. Pirkanmaan liitto pitää Valttius-
vaihtoehtoa myös liikenteellisesti Malttius-vaihtoehtoa parempana.

Selkeänä yleiskaavaluonnosten **kehitysehdotuksena** lausunnossa todetaan, että maa-
kuntakaavassa **arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi** määriteltyjen alueiden sekä muinais-
jäännösten osalta kaavallista merkitsemistä olisi oikeusvaikutteisessa kaavassa vielä
harkittava, sillä nyt esitetyissä kaavaluonnosmääräyksissä mainitaan vain osa arvokoh-
teista.

Vastine ja toimenpiteet

*Yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Pirkanmaan liiton lau-
sunnossa on toivottu. Kaavan yleismääräystä kehitetään siten, että se huomioi valta-
kunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) lisäksi
myös mm. maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Kaavaselostukseen lisä-
tään kartta, johon on koottu kaava-alueen kulttuuriympäristöarvot.*

4. Pirkanmaan maakuntamuseo

Valtakunnallisten kulttuuriympäristöarvojen lisäksi merkittäviä ovat myös **maakunnalliset**
ja **paikalliset arvot**, mikä tulisi huomioida yleiskaavan yleismääräyksessä. **Tammerkos-
ken alue** tulisi merkitä laajempaan, myös ranta-alueet kattavana kulttuuriympäristöarvo-
vyöhykkeenä, ja kaavamääräystä tulisi kehittää huomioimaan myös kosken muut kulttuu-
rihistorialliset arvot.

Käynnissä olevassa **arkeologisessa inventoinnissa** on arkisto- ja karttaselvityksen yh-
teydessä paikannettu 18 uutta potentiaalista kiinteää muinaisjäännöstä tai muuta arkeo-
logista kulttuuriperintökohdetta. Lähtökohtaisesti myös yksittäiset kiinteät muinaisjään-
nökset tulee merkitä kaavaan (SM-kohdemerkintä). Lausunnossa on mainittu alueet, joilla
voi syntyä ristiriitoja arkeologisen perinnön suojelun ja kaavan ohjaaman maankäytön
muutoksen välillä.

Erityisiä ristiriitoja alueiden rakennetun kulttuuriympäristön ja kaavan ohjaaman maankäytön muutoksen välille saattaa muodostua **yliopiston** ja **yleisen sairaalan alueelle** (erityisesti vaihtoehdossa Valttius), **Koukkuniemeen** ja **Kaupin sairaalan alueelle**. Kyseisillä alueilla yleiskaavan esittämä vaihtoehto vaatii vielä asemakaavavaiheessa perusteellisia lisäselvityksiä ja yleiskaavan toteuttamismahdollisuuksien arviointia.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta tulee pyytää Museoviraston lausunto.

Vastine

Tammerkosken alueen kulttuuriympäristövyöhykkeen tarkka rajaaminen on vaikeaa, mutta yleiskaavaluonnosten kaavamääräys on sellainen, että se huomioi myös kosken ympäristössä olevia asioita. Kaavamääräystä on kuitenkin mahdollista kehittää. Vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä pyydetään Museoviraston lausunto yleiskaavaehdotusvaiheessa.

Toimenpiteet

Kaavan yleismääräystä kehitetään siten, että se huomioi valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) lisäksi myös maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet. Kaavaselostukseen lisätään kartta, johon on koottu kaava-alueen kulttuuriympäristöarvot. Tammerkosken kaavamääräystä kehitetään siten, että se huomioi kosken ja sen ympäristön muodostaman kulttuuriympäristökokonaisuuden paremmin kuin yleiskaavaluonnoksissa. Kaavaselostuksen kappaleeseen 6.10, kaavamerkinnät ja –määräykset lisätään maininnat, millaisia kaavan yleismääräyksessä mainittuja arvoja kullakin kehittämisalueella on.

5. Pirkanmaan pelastuslaitos

Kaavatyössä on tunnistettu pelastustoimen näkökulmasta keskeisimmät maankäyttöön mahdollisesti vaikuttavat riskikohteet: Naistenlahden voimalaitos ja Viinikan järjestelyratapiha sekä toimintaan liittyvä vaarallisten aineiden kuljetus rautatiellä kaupungin halki. Kaavakartoissa em. kohteet eivät kuitenkaan tule erityisesti esille. Pelastuslaitos esittää, että kaavakartoissa tuotaisiin esille kohteiden suojavyöhykkeet, joilla tarkempi turvallisuustarkastelu on tarpeen jatkotyöskentelyssä. Erityisesti järjestelyratapihan osalta tämä olisi tarpeen, koska erityistarkastelua edellyttävä alue ulottuu ratapihan nykyisellä käytöllä ja turvallisuusjärjestelyillä selvästi keskustan yleiskaavan vaikutusalueelle. Lisäksi lausunnossa on esitetty pelastustoimen ja ensihoidon toimintaedellytysten kannalta tärkeitä asioita, jotka liittyvät yleiskaavoitusta tarkempaan suunnitteluun.

Vastine ja toimenpiteet

Järjestelyratapihan toiminnoista aiheutuvat rajoitteet maankäytölle huomioidaan kaavan yleismääräyksessä. Naistenlahden voimalaitoksen kohdalle lisätään kohdemer-

kintä, joka velvoittaa huomioimaan voimallituksen toiminnasta aiheutuvat rajoitteet ympäröivän alueen suunnittelulle. Muut lausunnossa esitetyt asiat ratkaistaan yleiskaavaa tarkemmassa suunnittelussa.

6. Kangasalan kunta

Kangasalan kunta pitää kaupunkiseudun ja Pirkanmaan etuna, että seudulla ja maakunnassa on selkeä ja elinvoimainen keskusta. Luonnosvaihtoehto Valttius tukee tätä kehitystä parhaiten osoittamalla Tampereen keskustan voimakkaasti kehittyvänä. Tampereen keskusta on hyvin joukkoliikenteen saavutettavissa ja sen sujuvuutta kehitetään edelleen. Valtatien maanalainen eritasoliittymä ohjaa autoliikennettä keskustassa selkeästi maan alle ja mahdollistaa paremmin kävelykeskustan muodostamisen.

Vastine ja toimenpiteet

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Kangasalan kunnan lausunnossa on toivottu.

7. Oriveden kaupunki

Luonnosvaihtoehdoista Valttius antaa paremmat mahdollisuudet Tampereen keskustan kehittämiseen ja lopullinen kaavaehdotus tulisi muodostaa sen pohjalta. Ehdotusta laadittaessa tulisi ottaa huomioon kaupunkiseudun rakennesuunnitelman uudistaminen ja varautuminen jopa suurempaan asukasmäärän kasvuun kuin Valttiuksessa on esitetty.

Vastine ja toimenpiteet

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Oriveden kaupungin lausunnossa on toivottu.

8. Tampereen Särkänniemi Oy

Särkänniemen Elämyspuisto on Tampereen vetovoimaisin matkailukohde. Kävijöitä on vuodessa 600 – 700 000 ja matkailutulo vuodessa on yli 65 miljoonaa euroa.

Särkänniemi pitää vaihtoehtoa Valttius parempana vaihtoehtona. Särkänniemen omat kehittämishankkeet tukevat vaihtoehtoa Valttius, ja Särkänniemen vetovoiman lisäämiseksi tehtävät hankkeet hyötyvät vaihtoehdossa Valttius esitetyistä asioista.

Särkänniemen liikennejärjestelyihin ja saavutettavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota jatkosuunnittelussa. Pysäköinnin osalta tätä päivää ja tulevaisuutta ei ole enää paikkojen rakentaminen Särkänniemen alueelle vaan pysäköintialueiden sijoittaminen ruutukaavaan, mieluiten maan alle. Vähintään yhtä tärkeää on se, että Särkänniemi on saavutettavissa sekä joukkoliikenteen keinoin (raitiotiellä) että jalkaisin.

Vastine ja toimenpiteet

Kuten lausunnossa todetaan, tulevat ydinkeskustan pysäköintilaitokset palvelemaan jatkossa Särkänniemen aluetta vahvemmin kuin nykyään. Erityisesti suunnitteilla oleva Kunkun parkki tulee olemaan merkittävä laitos Särkänniemen kannalta. Raitiotien linjauspäätös kesäkuussa 2014 (Sepänkatu-Paaikiventie) edistää myös Särkänniemen saavutettavuutta. Pirkanmaan liitto on kehittämässä liityntäpysäköintiä joukkoliikenteen – myös suunnitellun raitiotien – tärkeimmille käytäville. Sen myötä jatkossa osa Särkänniemen asiakkaista voi pysäköidä autonsa kauas keskustasta ja saapua Särkänniemeen joukkoliikenteellä.

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Särkänniemi Oy:n lausunnossa on toivottu.

9. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu

Luontoarvojen säilyminen ja ekologisten yhteyksien toimivuus edellyttävät myös vähemmän rakennettua luontoympäristöä. Molempien kaavavaihtoehtojen osalta nämä tarpeet on tunnistettu riittämättömästi. Molempien järvien rantavyöhykkeille ja keskustan poikki järvien väliin tarvitaan ekologinen viheryhteys. **Ekologisten yhteyksien kehittämistarve** tulee lisätä kehitettävien viher- ja virkistysvyöhykkeiden, Näsijärven ja Pyhäjärven rantojen kehittämisen erityisalueiden sekä Eteläpuiston kaavamääräyksiin.

Kansallisen kaupunkipuiston tarveselvitys on syytä ottaa huomioon kaavatyössä jatkossa. **Eteläpuiston** osoittaminen täydennysrakentamiselle pienentää virkistysalueiden määrää nykyisestä, ja tämä saattaa kasvattaa läheisen Pynikin luonnonsuojelualueen käyttöpainetta yli sen luonnonympäristön sietorajan, mikäli Eteläpuiston alueelle ei jää erilaisia virkistystarpeita palvelevia virkistysalueita. **Kaupin kannen** osalta on huomioitava toimivan viheryhteyden luominen keskustan ja Kauppi-Niihaman välillä.

Kevyen liikenteen osalta on syytä osoittaa erikseen nopean **työmatkapyöräilyn** reitit. **Järjestelyratapiha** ja **Naistenlahden voimalaitos** sekä niiden vaikutus maankäytön suunnitteluun on syytä huomioida kaavakartalla.

Yleiskaavan strategisen luonteen vuoksi **tarkempi luontokartoitus** on perusteltua vasta yksityiskohtaisemmalla yleissuunnitelma- ja asemakaavatasolla, mutta kaava-aineistossa olisi kuitenkin hyvä tuoda esiin mm. tiedossa olevat merkittävät lajihavainnot, kuten lepäkot. Asuinkortteleiden meluntorjuntatarvetta ja –keinoja on tarpeen tarkastella kaavatyössä laajemmin esimerkiksi keskustan kehällä.

Vastine

Vaatimukset ekologisista yhteyksistä ja eliölajien siirtymisestä itä-länsisuuntaisesti ovat Tampereen keskustassa luonnollisesti aivan toisenlaisia kuin kaupungin laita-alueilla. Ekologisten yhteyksien merkitsemisestä kaavakartalle on käyty neuvottelu ympäristönsuojelun ja maankäytön suunnittelun välillä syksyllä 2014. Neuvottelun pe-

rusteella ekologisia yhteyksiä ei tarvitse esittää kaavakartalla eikä kaavamääräyksissä, vaan riittävänä voidaan pitää sitä, että ekologiset yhteydet on mainittu kaavaselostuksen kohdassa, jossa selitetään kehitettävien viher- ja virkistysvyöhykkeiden suunnitteluperiaatteita.

Näsijärven ja Pyhäjärven rantojen kehittämisen erityisalueen kaavamääräykseen sisältyvä maininta ”rantojen maankäyttöä on kehitettävä siten, että rannoille syntyy pääkäyttötarkoituksen lisäksi – – korkeatasoisia virkistäytymiseen soveltuvia alueita” koskee myös Eteläpuistoa. Kaupin ja Tammelan välille esitetyn ns. Kaupin kannen tavoitteena on lausunnon mukaisesti viheryhteyksien kehittäminen. Yleiskaavaluonnosten kaavamääräyksistä viher-/virkistysyhteyksien kehittäminen ei kuitenkaan tule esille, joten kaavamääräyksiä on tältä osin tarpeen kehittää.

Seudulliset pyöräilyn pääreitit ovat ensisijaisia nopean työmatkapyöräilyn reittejä. Myös keskustan pyöräilyn pääreitit toimivat nopean työmatkapyöräilyn reiteinä siellä, missä jalankulku ja pyöräily on mahdollista erottaa omille väylilleen.

Keinoja asuinkortteleiden meluntorjuntaan esimerkiksi keskustan kehällä on vähän. Yleiskaavaehdotuksen toteutuminen ei kuitenkaan merkittävästi lisää liikennemääriä keskustan kehällä. Liikennemäärät ja –melu lisääntyvät lähinnä maanalaisen pysäköinnin ajoyhteyksien läheisyydessä, mutta meluhaittoja voidaan vähentää yhteyksien tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Toimenpiteet

Tammelan ja Kaupin sairaalan alueen (aluerajausta laajennettu yleiskaavaluonnosten jälkeen länteen päin) kaavamääräyksiä kehitetään siten, että niissä mainitaan virkistysyhteyksien kehittäminen Tammelasta ja ydinkeskustasta Kauppiin. Kaavan liikennekartalle lisätään merkintä jalankulun yhteystarve Tammelasta Kaupin suuntaan. Järjestelyratapihan toiminnoista aiheutuvat rajoitteet maankäytölle huomioidaan kaavan yleismääräyksessä. Naistenlahden voimalaitoksen kohdalle lisätään kohdemerkintä, joka velvoittaa huomioimaan voimalaitoksen toiminnasta aiheutuvat rajoitteet ympäröivän alueen suunnittelulle. Kaavaselostusta täydennetään luontokohteiden osalta.

10. Tampereen vammaisneuvosto

Esteetön kaupunkiympäristö on välttämätöntä monille eri tavoin toimintaesteisille ihmisille, joita Suomessa arvioidaan olevan noin kymmenen prosenttia väestöstä. Voimakas ikäihmisten määrän kasvu lisää esteettömän kaupunkiympäristön tarvetta.

Lausunnossa painotetaan mm. julkisten tilojen esteettömyyttä, turvallista ja helppokulkuista lähiympäristöä, helposti saavutettavia palveluja sekä esteettömiä ja toimivia joukkoliikenne- ja vapaa-ajanpalveluja. Esteettömyys on huomioitava myös korttelikehittämisessä. Jalankulkuympäristön kehittämisessä jalankulun ja pyöräilyn erottaminen toisistaan lisää turvallisuutta.

Lisäksi lausunnossa on esitetty monia yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitava asioita. Invapysäköinnin kehittämisestä ja toteuttamisesta voitaisiin laatia oma ohjelma, jonka suunnitteluun vammaisneuvosto osallistuisi mielellään.

Vastine ja toimenpiteet

Esteettömän kaupunkiympäristön tarve kasvaa mm. ikäihmisten määrän kasvun myötä, kuten vammaisneuvoston lausunnossa todetaan. Esteettömyyden huomioimisen pitäisi olla toisaalta itsestäänselvyys, mutta kaavamääräyksissä esteettömyyttä on mahdollista korostaa enemmän kuin yleiskaavaluonnosvaiheessa.

Esteettömyyttä korostetaan erityisesti ydinkeskustassa, ja se lisätään hitaan liikkumisen alueen kaavamääräykseen.

11. Tampereen vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto pitää vaihtoehtoa Valttius parempana siltä osin, että hitaan liikkumisen alue on siinä Malttiusta laajempi. Tamperelaisia työpaikkoja ja sitä kautta verotuloja lisäävät suunnitelmat mahdollistavat myös ikäihmisten tarvitsemien palveluiden rahoittamisen. Yleiskaavaluonnoksissa esitetyt vihreät korttelipihat, puistot ja viherreitit lisäävät ikäihmisten toimintakykyä, hyvinvointia ja sosiaalisia mahdollisuuksia. Vanhusneuvosto on tyytyväinen siihen, että kulttuurihistoriallisesti arvokasta Tampereen keskustaa varjellaan. Koukkuniemen ja Kaupin sairaalan alueiden kehittäminen monipuolisempaan suuntaan on kannatettavaa. Lisäksi Vanhusneuvosto ilmaisee kiinnostuksensa osallistua Eteläpuiston alueen jatkosuunnitteluun.

Vastine ja toimenpiteet

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdossa Valttius esitetyn laajemman hitaan liikkumisen alueen pohjalta, kuten vanhusneuvosto lausunnossaan toivoo. Ehdotuksessa hitaan liikkumisen alue osoitetaan paikoin vieläkin laajempaan kuin luonnosten vaihtoehdossa Valttius.

12. Tampereen polkupyöräilijät ry

Tampereen polkupyöräilijät pitää Valttius-vaihtoehtoa parempana lukuun ottamatta Kunkun parkin ja Näsinkallion etl:n varausta. Perusteluina tälle on esitetty seuraavia asioita: Valttius-vaihtoehdossa lyhyen pyöräilymatkan päähän Keskustorilta tulee eniten uusia asukkaita ja palveluja. Kun asukkaita on hyvien pyöräilyolosuhteiden äärellä, pyöräilyn kulkutapaosuus ja sen myötä turvallisuus kasvavat väistämättä. Valttius-vaihtoehdossa esitettyä kevyen liikenteen siltaa Ratinasta Hatanpäälle parantaa keskustan saavutettavuutta eteläisistä kaupunginosista.

Lisäksi lausunnossa on todettu, että pyöräilyoloja on mahdollista kehittää, vaikka maanalaista pysäköintiä ei lisättäisikään.

Vastine ja toimenpiteet

Kuten lausunnossa on todettu, pyöräilyn olosuhteita on mahdollista kehittää ja kehitetään riippumatta siitä, kuinka paljon maanalaista pysäköintiä lisätään. Jalankulun olosuhteiden kehittäminen sitä vastoin on helpompaa maanalaisen pysäköinnin lisäämisen myötä, kun maantasopysäköintiä voidaan vastaavasti vähentää.

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Tampereen polkupyöräilijät ry lausunnossaan toivoo.

13. Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry

Yleiskaavan tavoitteet mm. kestävästä liikkumisesta ja viherverkkojen jatkuvuudesta ovat hyviä, samoin tiiviin keskustan rakentaminen kaupunkirakenteen hajautumisen sijaan.

Yleiskaavaluonnoksista parempi on vaihtoehto Valttius, jossa keskusta rakentuu Malttiusta voimakkaammin. Keskustan asukasmäärän kasvaessa ja virkistysalueiden käyttöpaineen lisääntyessä on huolehdittava erityisesti kaupunkivihreän määrästä ja laadusta. Kaupungissa on mahdollista toteuttaa monenlaisia luonnon monimuotoisuutta edistäviä keinoja kuten viherkatot.”

Vastine ja toimenpiteet

Lausunto ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, kuten Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry lausunnossaan toivoo.

Mielipiteet

1. Ari Halin

Mielipide on lähetetty kaupungille yleisenä kehitysajatuksena. Mielipide on kirjattu mielipiteeksi keskustan yleiskaavaluonnoksista, koska se on saapunut luonnosten nähtävillä olon aikana.

Mielipiteessä esitetään, että Rautatieaseman pysäköintitalo olisi purettava, bussit olisi laitettava maan alle ja pysäköintitalo olisi rakennettava uudestaan ylempiin kerroksiin.

Vastine ja toimenpiteet

Mielipiteessä esitetyt asiat ratkaistaan yleiskaavoitusta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Asemakeskuksen alueen suunnittelussa on osin samanlaisia lähtökohtia kuin mielipiteessä on esitetty.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

2. Kiinteistö Oy Tampereen Pinkola, Kullervonkatu 19

Mielipiteen on kirjoittanut toimeksi saaneena varatuomari Kaj Wähälä.

Hotelli Homeland Tampere Oy harjoittaa tontilla majoitustoimintaa. Mielipiteessä on todettu, että kaupunginvaltuuston 4.1.1995 hyväksymässä keskustan osayleiskaavassa tontti on yksityisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PK). Nyt nähtävillä olleissa keskustan yleiskaavan luonnoksissa tontti on osoitettu asuntoalueeksi. Mielipiteessä tuodaan esille huoli siitä, että yleiskaavaluonnokset eivät ota huomioon nykyisen liiketoiminnan tarpeita eivätkä myöskään tontin omistajien jättämää asemakaavamuutoshakemusta.

Vastine ja toimenpiteet

Yleiskaavaluonnoksissa maankäyttö on osoitettu selvästi yleispiirteisemmin kuin vuonna 1995 hyväksytyssä keskustan osayleiskaavassa. Yleiskaavan maankäyttö osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen; esimerkiksi asuntoalueilla voi olla muutakin sellaista maankäyttöä, joka ei ole ristiriidassa asumisen kanssa. Majoitustoiminta soveltuu hyvin yleiskaavan asuntoalueelle, joten keskustan yleiskaavan merkintä ei ole ristiriidassa tontin nykyisen liiketoiminnan tai sen kehittämisen kanssa. Asemakaavamuutoshakemukseen ja sen yksityiskohtiin yleiskaava ei ota kantaa.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

3. Mika Kulmala

Mielipiteen esittäjä pitää vaihtoehtoa Malttius parempana, koska siinä ydinkeskustana kehitettävä alue on pienempi ja kadunvarsipysäköinnin väheneminen ja muut haitat liikenteelle ovat pienempiä. Lisäksi mielipiteessä on esitetty, millaisia kielteisiä vaikutuksia

kaupungin kehittämistä on ollut 80-luvulta lähtien ja millaisia vaikutuksia nyt suunnitelluilla muutoksilla on.

Vastine ja toimenpiteet

Yleiskaavaluonnoksia laadittaessa tavoitteena on ollut keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla, myös henkilöautoilla. Pysäköintiä pyritään ohjaamaan maan alle, mikä mahdollistaa kadunvarsipysäköinnin vähentämisen ja maantason kehittämisen mm. nykyistä laadukkaampana kävely-ympäristönä. Tavoitteena on myös, että osa keskusta-asukkaiden pysäköinnistä siirtyisi maanalaisiin laitoksiin. Kadunvarsilla säilyy silti edelleen pysäköintipaikkoja, joita asukkaiden on mahdollista käyttää yön yli pysäköintiin.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

4. Helena Hartikainen

Mielipiteessä esitetään, että aluksi toteutettaisiin vaihtoehto Malttius täydennettynä Rantaväylän tunnelin maanalaisella eritasoliittymällä. Malttiusta voitaisiin asteittain laajentaa Valttiukseksi. Yleiskaavaluonnoksissa on hyvää mm. pyöräilyreittien kehittäminen, viheralueiden merkityksen korostaminen ja torien kunnostaminen. Hämeenkadun sulkeminen henkilöautoilta aiheuttaa kaaoksen ja muuttaa ydinkeskustan itäosan luonnetta (vrt. Helsingin Iso Roobertinkadun luonteen muuttuminen). Lisäksi mielipiteessä on puhuttu kaupungin roskaisuudesta ja esitetty ajatuksia siitä, miten Kalevan puistotietä voisi kehittää ja millainen olisi toivottava ratkaisu Tammelan stadionin suunnittelussa.

Vastine ja toimenpiteet

Yleiskaavatyötä jatketaan vaihtoehdon Valttius pohjalta, mutta esimerkiksi luonnosten kaupunkikehittämisen alueen muutokset alkavat todennäköisesti ensimmäiseksi vaihtoehdon Malttius mukaisilta alueilta, joten mielipiteessä esitetty vaihteellisuus toteutuu käytännössä. Hämeenkadun asema kaupunkirakenteessa ja joukkoliikenteen väylänä on erilainen kuin mielipiteessä mainitun Helsingin Iso Roobertinkadun, joten henkilöautojen poistumisesta huolimatta kadun luonteessa tapahtuvat muutokset tulevat olemaan erilaisia kuin Iso Roobertinkadulla. Hämeenkatu tulee muutoksista huolimatta olemaan Tampereen pääkatu. Mielipiteessä esitetyt ajatukset Kalevan puistotien kehittämisen yksityiskohdista liittyvät yleiskaavoitusta tarkempaan suunnitteluun.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

5. Asko Vanhatalo

Vanhatalo on jättänyt kaksi mielipidettä, joista ensimmäisen yleisötilaisuudessa nähtävillä olon alkuvaiheessa ja myöhemmin toisen kaupungin kirjaamoon. Mielipiteissä esitetyt asiat on tässä yhdistetty.

Mielipiteessä todetaan Amurin olevan Tammelaa parempi täydennysrakentamisen paikka. Korkea rakentaminen kannattaa jättää erityistilanteisiin. Strategisuus on sitä, että us-

kalletaan priorisoida: torikauppaa, aukioita ja liikuntaa ollaan nyt sijoittamassa kaikkialle. Tammerkosken itäpuolelle osoitetut panostukset liikuntaan (Ratina, Keskusareena, Kalevan liikuntapuisto ja Tammelan stadion) ovat valtavia suhteessa käyttäjämääriin. Salhojankadun – Viinikankadun – Kalevantien alue tarjoaa potentiaalia maan alla ja korkeuksissa. Yrittäjien ja kuluttajien pitäisi käsitellä yhdessä, miten asiointiliikenne ja –pysäköinti hoidetaan. Mielenpitemässä esitetään myös, että keskustan kehittämisen tueksi tarvitaan paljon tutkittua tietoa. Ei pelkästään liikenne-, muutto- ja muiden virtojen seuraamista, vaan tietoa myös ihmisistä ja ihmisten käyttäytymisestä.

Lisäksi mielenpitemässä on monia ajatuksia, jotka liittyvät yleisesti kaupungin toimintaan ja sen kehittämiseen. Satakunnankadun muuttuvaan asemaan tulisi varautua suunnittelussa jo nyt.

Vastine ja toimenpiteet

Sekä Amurin että Tammelan täydennysrakentaminen on järkevää yhdyskuntarakenteen kannalta ja mahdollistaa myös palveluiden parantamisen näillä alueilla. Kummalakin alueella tontit ovat yksityisessä omistuksessa, joten täydennysrakentamisen toteutuminen on kiinni hyvin pitkälle asukkaiden tahdosta. Kaupunki haluaa kuitenkin tukea täydennysrakentamista monella tavalla. Salhojankadu – Viinikankadun alueella ns. Sorsapuiston kenttä on osoitettu Viher- ja virkistysverkon tai liikunta-alueen kehittämisen kohdealueeksi (Kalevan liikuntapuisto). Viinikankatu Kalevantiestä etelään on osoitettu hallinnon, palvelujen ja asumisen sekoittuneeksi alueeksi. Merkintä mahdollistaa Viinikankadun kattamisen ja täydennysrakentamisen Viinikankadun välittömässä läheisyydessä. Mielenpitemässä mainituista liikuntahankkeista Keskusareena pitää sisällään muutakin kuin liikunnan kehittämistä ja Kalevan liikuntapuisto palvelee varsin laajaa käyttäjäjoukkoa. Aukioiden kehittäminen liittyy keskustan yleisen kehittämisen lisäksi myös keskusta-asumiseen.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

6. Pentti Ahola

Ahola on jättänyt kaksi mielenpidettä, jotka on tässä tiivistelmässä yhdistetty.

Mielenpitemässä esitetään, että suunnittelun painotus vetovoimaisuus / houkuttelevuus / uusien asukkaiden houkuttelemisen muutettaisiin suuntaan viihtyvyys / terveellinen asuinympäristö / olevien asukkaiden elinolosuhteet. Tällöin myös vetovoimaisuus toteutuu itsestään. Käytännössä tämä tarkoittaa ihmisläheistä, jalkaisin ja pyöräillen liikkumaan houkuttelevaa keskustaa.

Täydennettävien alueiden suhteen mielenpitemässä todetaan, että täydentämisen aiheuttama pysäköintitarve saattaa aiheuttaa ongelmia nykyisille toiminnoille esimerkiksi Rauhaniemessä ja Kalevankankaan länsiosassa.

Lisäksi mielenpitemässä on esitetty ajatuksia keskustan pysäköinnin aikarajoituksista.

Vastine ja toimenpiteet

Nykyisten asukkaiden viihtyvyyttä voidaan parantaa ja uusia asukkaita houkutella jokseenkin samansuuntaisilla toimenpiteillä, kuten mielipiteessä todetaan. Joissain tapauksissa uusien asukkaiden houkuttelevuus saattaa tosin edellyttää voimakkaampia kehittämistoimenpiteitä.

Mielipiteessä esitetty ajatus keskustan pysäköinnin aikarajoituksista on yksi tärkeä lähtökohhta keskustan pysäköinnin kehittämisessä. Pysäköinnin aikarajoituksilla on mahdollista vähentää myös täydennysrakentamisen aiheuttamia ongelmia nykyisille toiminnoille esimerkiksi Rauhaniemen ja Kalevankankaan alueilla.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

7. Susanna Virjo

Virkistysverkkoon liittyvä jalankulun reitti olisi viihtyisämpi Kalevan puistotien sijasta Salhojankadulla, jossa autojen melu ei ole häiritsevää.

Vastine ja toimenpiteet

Yleiskaavan liikennekartalla esitetty jalankulun reitti siirretään Kalevan puistotieltä Salhojankadulle, jossa liikenteen haitat jalankulkijoille ovat pienemmät.

8. Antti ja Marja Ylinen

Kaava-alueen asukasluvun kasvattaminen antaa taloudelliset mahdollisuudet mm. korttelipihojen muodostamiselle, kaupunkivihreän lisäämiselle, kivijalkakauppojen toimintamahdollisuuksien säilyttämiselle ja lisää edellytyksiä jalankulkualueiden ja pyöräilyverkon parantamiselle. Maantasopysäköinnin vähentäminen lisää asuinviihtyvyyttä, ja vaihtoehdossa Valttius esitetty Rantaväylän maanalainen eritasoliittymä vähentää keskustan maanpäällistä autoliikennettä.

Suomen pohjoinen sijainti asettaa rajoitteita rakentamiselle, koska aurinko paistaa niin matalalta. Tähän liittyen mielipiteessä on esitetty ajatuksia sopivasta korttelirakenteesta, rakentamiskorkeudesta ja yleiskaavaan tehtävistä tarkentavista määräyksistä, jotta turvataan auringonvalo sisäpihoilla ja kävelykaduilla. Lisäksi mielipiteessä on nostettu esille keskustan ilmanlaadun vaikutus asumisen viihtyvyyteen. Mielipiteessä on kiinnitetty huomiota myös siihen, että terassit valtaavat jatkuvasti enemmän julkista katutilaa.

Vastine ja toimenpiteet

Jokainen täydennysrakentamishanke on keskenään erilainen, joten valoisuuteen liittyvistä asioista on vaikea esittää yleiskaavassa sellaista yleispätevää ohjetta, joka ohjaisi asemakaavoitusta. Valoisuuden huomiointi kuuluu kuitenkin hyvään kaupunki-

suunnitteluun, ja se otetaan huomioon asemakaavoituksessa. Maankäyttö- ja rakennuslaissa todetaan mm., että asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

9. Juhani Karintaus

Kyttälän kaavakävelyn 20.5. liittynyt mielipide, jonka Karintaus on lähettänyt kaupungin kirjaamoon.

Mielipiteessä on esitetty ajatus Etelä-Kyttälään toteutettavasta kiinteistöjen maanalaisesta asukasliikenteen ja huoltoliikenteen tunnelista. Tunneli rakennettaisiin katujen alle, ja siitä tehtäisiin ajoluiskat kiinteistöjen jo valmiina oleviin kellariparkkeihin tai pihaparkkeihin. Tunnelilla olisi yksi sisäänkäynti ja yksi uloskäynti. Mielipiteessä on esitetty havainnekuva tunnelin poikkileikkauksesta.

Vastine ja toimenpiteet

Mielipiteessä esitetty ajatus on mielenkiintoinen. Valmiissa kaupunkirakenteessa muutoksen kustannukset nousisivat kuitenkin korkeiksi. Uusi maanalainen tunneli jouduttaisiin rakentamaan käytännössä betonikaukalona. Olevan kunnallistekniikan vaatimat järjestelyt ja tunnelista rakennusten alta oleviin pysäköintilaitoksiin rakennettavat yhteydet nostaisivat hintaa. Hinnan voidaan arvioida olevan vähintään 15 miljoonaa. Hinta-arvion perustana on 400 metriä pitkä ja kahdeksan metriä leveä kaksi-kaistainen tunneli, jonka seinät ja katto valettaisiin betonista. Hanke ei kuitenkaan mahdollistaisi merkittävää kerrosalan lisäystä, mikä tekisi hankkeen rahoittamisen lähes mahdottomaksi. Kyttälän katujen, kaukolämmön ja vesihuollon saneeraus tehdään tämän vuosikymmenen aikana. Hämeenkadun eteläpuolisen alueen saneerauksen kustannusarvio on noin neljä miljoonaa euroa, joten mielipiteessä esitetyn tunnelin aiheuttamien lisäkustannusten voidaan arvioida olevan vähintään kymmenen miljoonaa euroa.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

10. Pertti Järvinen

Suomen pohjoisesta sijainnista johtuva matalalta paistava aurinko on otettava huomioon mm. suunniteltaessa aukioita, leikkipaikkoja ja ulkokokoontumispaikkoja. Nykyinen tiivistäminen ja nousevat talokorkeudet ovat ristiriidassa valoisuuden vaatimusten kanssa sekä yleisillä alueilla että asumisen suhteen.

Mielipiteessä on viitattu yleiskaavaluonnosten liikennekarttojen pohjana olevaan keskustan liikenneverkko-suunnitelmaan ja siinä esitettyyn ns. lohkoperiaatteeseen. Mielipiteen esittäjä pelkää lohkoperiaatteen lisäävän keskustan sisäistä henkilöautoliikennettä. Satakunnansilta ruuhkautuu, jos henkilöautoilu kielletään koko Hämeenkadulla. Kunkunparkki

ja yhteys sieltä Hämpinparkkiin olisi toteutettava ennen kuin Hämeenkadun länsipää muutetaan joukkoliikennekaduksi. Yksityisautoilun vähentäminen ydinkeskustassa on kannatettava tavoite, mutta muutos on toteutettava rauhallisella aikataululla ja edellyttää joukkoliikenteen tarjonnan parantamista, jotta nykyään henkilöautolla keskustaan tulevat asiakkaat eivät siirry käyttämään keskustan ulkopuolisia suuria kauppakeskuksia

Lisäksi mielipiteessä tuodaan esille ilmaston vaikutus liukkaan ajan sekä terassikauden pituuteen. Tampereen talvi tulee jatkossakin olemaan pidempi kuin Keski-Euroopan talvi.

Vastine ja toimenpiteet

Valoisuuden huomioiminen kuuluu hyvään kaupunkisuunnitteluun, mutta on enemmän asemakaava- kuin yleiskaavatasoista suunnittelua. Lienee kuitenkin selvää, että keskustassa valoisuuden vaatimukset eivät voi toteutua samalla tavalla kuin harvemmin rakennetuilla kaupunkialueilla. Keskustassa asuintontit ovat pääosin yksityisessä omistuksessa, joten asukkailla on vaikutusvaltaa omissa kortteleissaan tapahtuvaan täydennysrakentamiseen.

Kuten mielipiteessä todetaan, Kunkunparkki olisi hyvä toteuttaa siihen mennessä kun Hämeenkadun länsipää muuttuu joukkoliikennekaduksi. Hämeenkadun länsipään muutos on kuitenkin luontevinta toteuttaa jo siinä vaiheessa kun katuraitiotie rakennetaan, koska raitiotien rakentamisen myötä Hämeenkatua joudutaan joka tapauksessa muuttamaan voimakkaasti. Raitiotiehankkeen suunnitellun aikataulun perusteella näyttää siltä, että kadun länsipää muuttuu joukkoliikennekaduksi jo ennen kuin Kunkunparkki valmistuu. Tämän tilapäisen tilanteen aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia voidaan vähentää kehittämällä keskustan kehän liikenteellistä toimivuutta. Ydinkeskustan länsiosassa haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi sallimalla Näsilinnankadulla Hämeenkadun ylittäminen vähintään siihen asti kun Kunkun parkki valmistuu. Myös pysäköintilaitosten opastusjärjestelmän kehittäminen lieventää mielipiteessä esitettyjä kielteisiä vaikutuksia.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

11. Anneli Ilmonen

Mielipide liittyy Amurissa 15.5. järjestettyyn kaavakävelyyn, ja se on toimitettu kaupungille jälkikäteen. Mielipiteessä on esitetty laajempia ajatuksia kuin vain vastauksia kaavakävelyn ennakolta laadittuihin kysymyksiin, joten se on kirjattu diaariin mielipiteen esittäjän nimellä.

Mielipiteessä on esitetty ajatuksia Tampereen taidemuseon ja Pyynikintorin muodostaman julkisen kaupunkitilan kehittämiseen. Jo 80-luvulla luvattu taidemuseon laajennus tulisi toteuttaa taidemuseon viereiselle tontille. Viime vuosina Tampereella on keskitytty lähinnä keskustan itäisen alueen kehittämiseen. Taidemuseon ja Pyynikintorin alueen kehittäminen olisi mahdollisuus Amurille ja koko länsipuolisen keskusta-alueen uudistamiselle. Taidemuseon lähialueen uudistaminen vaikuttaisi positiivisesti ympäröivän alueen yritys-elämään, toisi lisää toimijoita ja liittäisi Amurin osaksi kehittyvää keskustaa. Tampereen taidemuseon kävijämäärä on laskenut viime vuosina, kun taidemuseon kehittäminen

on kaupungin omista toimenpiteistä johtuen jäänyt vähemmälle. Taidemuseon lisätilantarve on ilmeinen.

Yleiskaavaluonnoksissa ei näy kaupungin johdolle ja kaavoitukseen vuosi aiemmin jätetty esitys ”Taidemuseon uusi tuleminen – paikallista luovuutta, eurooppalaista tunnelmaa”, vaan Amurin alueen kehittämisessä ollaan aika alkuvaiheessa. Mielenpitemien esittäjä oli mukana laatimassa kyseistä esitystä.

Vastine

Raitiotien toteutuminen ja sen pysäkki Pyynikintorilla tekevät Pyynikintorista ja taidemuseon ympäristöstä nykyistä paremmin saavutettavan paikan, kuten mielipiteessä todetaan. Tämä antaa nykyistä paremmat mahdollisuudet alueen kehittämiselle.

Keskustan yleiskaavassa ei tehdä päätöksiä taidemuseoiden tilaratkaisuista tai laajennuksista. Tilaratkaisuita on pohtinut aiemmin mm. kaupungin taidemuseoiden tilatyöryhmä. Vuoden 2014 lopulla on myös tehty päätös, että Tampereen taidemuseon ympäristöstä käynnistetään arkkitehtikilpailu, jonka yhtenä lähtökohtana on taidemuseon laajentaminen. Yleiskaavaluonnoksissa Tampereen taidemuseon länsipuolella sijaitseva alue on osoitettu hallinnon ja palvelujen alueeksi, mikä mahdollistaa mm. mielipiteessä esitetyn taidemuseon laajennuksen. Alueen potentiaalia voidaan korostaa kehittämällä Amurin täydennysrakentamisalueen kaavamääräystä.

Toimenpiteet

Mielipiteen pohjalta Amurin täydennysrakentamisalueen kaavamääräystä kehitetään siten, että se huomioi paremmin Pyynikintorin ja taidemuseon alueen potentiaalin. Kaavamääräys muutetaan tältä osin muotoon ”Pyynikintorin ja sen ympäristön muodostama kokonaisuus on kehitettävä viihtyisänä ja laadukkaana julkisena tilana.”

12. Sara Hildénin taidemuseo

Museonjohtaja Päivi Loimaala

Mielipiteessä on kiinnitetty huomiota erityisesti Särkänniemen alueen liikennejärjestelyiden kehittämiseen siten, että taidemuseo olisi saavutettavissa ja löydettävissä nykyistä paremmin kaikkina vuodenaikoina. Uusia mahdollisuuksia ohjata kävijävirta museolle pitää miettiä huolellisesti osana virkistysverkkoon liittyvää jalankulun reittiä. Mielipiteessä on esitetty tapoja kehittää alueen pysäköintiä siten, että se palvelisi nykyistä paremmin myös taidemuseota.

Lisäksi mielipiteessä on todettu taidekuljetusten reittien muuttuvan Rantaväylän tunnelin käyttöönoton myötä ja kerrottu vaihtoehtoisilla reiteillä olevista ongelmista.

Vastine ja toimenpiteet

Mielipiteessä esitettyjä asioita on esitetty Särkänniemen, Onkiniemen ja Mustanlahden alueen kaavamääräyksessä (luonnosten kehittämisen painopistealue 1, ehdotuksen kaupunkiympäristön kehittämisvyöhyke 1), jossa on mm. todettu, että alueiden välistä kytkeytymistä ja liikkumisen sujuvuutta tulee parantaa. Kaupunkiympäristön kehittämisvyöhykkeillä maankäytön ja toimintojen kehittämisen sekä asemakaavoituksen tulee perustua yleispiirteiseen kokonaistarkasteluun, joten mielipiteessä mainittuja asioita tutkitaan tarkemmin kyseisen alueen yleissuunnitelmassa. Taidekuljetukset voivat jatkossakin käyttää reittiä Hervannan valtavyöhyke – Kekkosen tie esimerkiksi Ranta-Tampellan alueen kautta.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan, mutta yleiskaavaehdotuksen selostukseen on lisätty maininta siitä, että alueen sisäistä liikkumisverkkoa on tarpeen kehittää, jotta eri toiminnot ovat saavutettavissa nykyistä paremmin. Tätä kehittämistä tehdään parhaillaan Särkänniemen yleissuunnitelman yhteydessä.

13. Juha Miettinen

Mielipiteessä ehdotetaan, että yleiskaavaluonnoksessa esitetty kevyen liikenteen yhteys Hämeenpuistosta Särkänniemeeseen osoitettaisiin siltana Mustanlahden kahvion länsipuolelta Kortelahden yli Särkänniemeeseen. Siltayhteys mahdollistaisi Mustanlahden ja Särkänniemen luontevan yhteistyön ja toisi Särkänniemen oleellisesti lyhyemmän kävelymatkan päähän keskustasta.

Mikäli Rantatunnelista päätetään osoittaa liittymä keskustaan, se tulisi toteuttaa kokonaan maan pinnan alla. Liittymästä voisi olla suora yhteys Kunkun parkkiin ja haluttaessa tunnelina Hämeenpuistossa kannen alla aina Eteläpuistoon asti. Rantavyöhykkeen tunnelista Nääshallin parkkipaikan kohdalle luonnosteltu yhteys pilaisi viihtyisän jalankulkuyhteyden Hämeenpuistosta Mustanlahteen ja Särkänniemeeseen.

Mustanlahden kulttuurihistoriallisesti arvokas satamamiljöö nykyisine rakennuksineen tulee säilyttää. Vain pienimuotoinen nykyisiä toimintoja palveleva lisärakentaminen voitaisiin sallia.

Vastine

Särkänniemen parempi kytkeytyminen keskustaan on ollut tavoitteena yleiskaavaluonnosten laadinnassa. Särkänniemen, Onkiniemen ja Mustanlahden alueen kaavamääräyksessä on todettu, että alueiden välistä kytkeytymistä ja liikkumisen sujuvuutta tulee parantaa. Tämä mahdollistaa myös sillan rakentamisen mielipiteessä esitettyyn kohtaan. Alueen nykyisten yhteyksien kehittämistä ja uusia yhteyksiä on tutkittu tarkemmin käynnissä olevan yleissuunnitelman yhteydessä ja on todettu, että mielipiteessä esitetty uuden yhteyden paikka on parempi kuin yleiskaavaluonnoksissa esitetty. Mustanlahden satama-alueen kulttuurihistorialliset arvot ovat tärkeänä lähtökohdana alueen suunnittelussa.

Näsinkallion maanalaisesta liittymästä Kunkun parkkiin rakennettava ajoyhteys on tärkein peruste eritasoliittymän rakentamiselle; yhteys liittyy ydinkeskustan länsiosan vetovoiman kehittämiseen. Hämeenpuiston rauhoittaminen läpikulkuliikenteeltä on hyvä tavoite. Hämeenpuistoon toteutettava maanalainen yhteys olisi käytännössä toteutettava siltarakenteena, minkä vuoksi se lienee kustannuksiltaan liian kallis.

Toimenpiteet

Yleiskaavaluonnoksissa Särkänniemen kärjen kautta osoitettu jalankulun yhteystarve siirretään mielipiteessä esitettyyn kohtaan. Mielipiteessä mainittu Mustanlahden kulttuurihistoriallisesti arvokas miljöö huomioidaan siten, että paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt lisätään kaavan yleismääräykseen, ja kaavaselostuksen kappaleeseen 6.10 lisätään maininnat, millaisia arvoja eri alueilla on.

14. As Oy Ainanlinna

Asunto-osakeyhtiö sijaitsee osoitteessa Näsilinnankatu 23 / Kauppakatu 12.

Kävelykadut ja sisäpihat tulee säilyttää valoisina ja aurinkoisina.

Ydinkeskustan kortteleiden kaupunkikuvalliset dominantit **kulttuurihistorialliset rakennukset** eivät saa jäädä korkeiden raskaiden rakennusmassojen varjoon. Yleiskaavan jatkosuunnittelussa on tutkittava ja päivitettävä tiedot kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaista rakennuksista ja kaupunkitiloista.

Tavoite **maantasopysäköinnin** vähentämisestä keskustakortteleiden alueella on kannatettava. Kaavoituksella ja sitä toteuttavalla rakentamisella ei saa vaikeuttaa jo olemassa olevien maanalaisten pysäköintitilojen käyttöä. Mikäli korttelipihoilta kielletään maantasopysäköinti, korvaavia **autopaikkoja** on järjestettävä yhtiöille pysäköintihalleista. **Kortteleiden sisäpihojen** rakentaminen yhtenäisemmiksi on kannatettavaa, kunhan korttelipihat on mahdollista sulkea yöksi ja siten vähentää häiriökäyttäytymistä. Kun henkilöauto liikenteen **ajoväylät kaventuvat**, säästyvä tila on osoitettava jalankulkijoille, pyöräilijöille ja ”katuvihreälle”, ei yksityiselle liiketoiminnalle (=terasseille).

Ydinkeskustan **lepakkokolonnien** suojeleminen tulee selvittää.

Ratinan suvannon kaavamääräystä esitetään kehitettäväksi. Kelluvien ravintoloiden ei tulisi haitata Ratinan suvannon satamakäyttöä.

Lisäksi mielipiteessä on mm. nostettu esille keskustan ilmanlaadun vaikutus asumisen viihtyvyyteen. Korttelisuunnitelmien laatimiseen on kutsuttava kortteleiden kiinteistöt ja asukkaat.

Vastine ja toimenpiteet

Valoisuuden huomioiminen kuuluu hyvään kaupunkisuunnitteluun, mutta on enemmän asemakaava- kuin yleiskaavatasoista suunnittelua. Lienee kuitenkin selvää, että

keskustassa valoisuuden vaatimukset eivät voi toteutua samalla tavalla kuin harvemmin rakennetuilla kaupunkialueilla. Keskustassa asuintontit ovat pääosin yksityisessä omistuksessa, joten asukkailla on vaikutusvaltaa omissa kortteleissaan tapahtuvaan täydennysrakentamiseen.

Yleiskaava-alueen kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia ja kaupunkitiloja on selvitetty mm. yleiskaavatyöhön liittyvässä selvityksessä ”Keskustan rakennettu kulttuuriympäristö 2012”. Selvityksen keskeisiä tuloksia on esitelty kaavaselostuksessa.

Kaupunki ei pakota taloyhtiöitä luopumaan tonttien autopaikoista, mutta korttelikehittämisen ja asemakaavamuutosten yhteydessä haluaa voimakkaasti tukea ja edistää pihojen kehittämistä nykyistä viihtyisämmiksi. Keskustapihojen viihtyisyyden kehittäminen on yksi keskeinen tapa nostaa keskusta-asumisen houkuttelevuutta.

Tampereen kantakaupungin lepakkokartoituksessa 2002 on tutkittu lepakkojen esiintymistä ääntelyn perusteella. Lepakkojen esiintymistä on tarkoituksenmukaisinta selvittää asemakaavamuutosten yhteydessä. Esimerkiksi keskustan ullakoiden kattava selvittäminen olisi liian suuri työ yleiskaavan yhteydessä; lepakkotilanne voidaan korjata niillä ullakoilla, joihin on tulossa muutoksia.

Ratinan suvannon alueen kaavamääräys sataman toiminnan kehittämisestä on jo määräyksenä varsin velvoittava.

Mielipide ei aiheuta muutoksia yleiskaavaan.

Kaavakävelyillä 13.-27.5.2014 kerätyt mielipiteet

Yleiskaavaluonnosten nähtävillä olon aikana järjestettiin neljä kaavakävelyä, joiden tarkoituksena oli paikan päällä keskustella luonnoksista ja muusta keskustan kehittämisestä. Kävelyille osallistui kaupungin edustajien lisäksi yhteensä noin 70 keskustan asukasta tai muuten keskustan kehittämisestä kiinnostunutta henkilöä. Kävelyistä on tehty yhteenveto, johon on koottu kaikki annetut vastaukset. Alla on tiivistelmä kävelyillä esitetyistä keskeisimmistä mielipiteistä.

1. Kaavakävely 1, Tammerkosken ja Finlaysonin kaupunginosat

Keskustorin osalta toivottiin ensisijaisesti autojen siirtämistä maan alle, ja ns. Molinin tontin kohdalle esitettiin mahdolliseen uudisrakennukseen soveltuvia toimintoja. Korttelikehittämisen osalta toivottiin mm. pihojen viihtyisyyden lisäämistä, pysäköinnin siirtämistä maan alle, kahviloita ja korttelien läpi kulkevia jalankulkuyhteyksiä. Kuninkaankadun kävelykatuun esitettiin monia viihtyisyyttä lisääviä muutoksia. Hämeenpuistoon toivottiin enemmän toimintaa ja liikenteen haittojen vähentämistä. Puuvillatehtaankadulla toivottiin pyöräilyä ja jalankulun olosuhteiden parantamista.

2. Kaavakävely 2, Pyynikintori, Amuri, Mustalahti

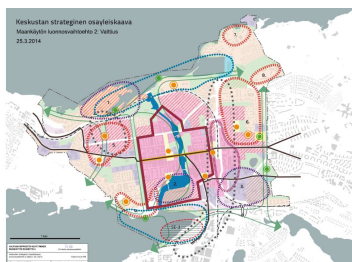
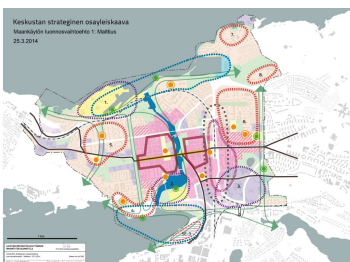
Pyynikintorilla toivottiin mm. autojen siirtämistä maan alle, torimyyntiä, tapahtumia, kahviloita ja pohjoisosaan rakennusta esteeksi Pirkankadun melulle. Tampereen taidemuseon läheisyydessä toivottiin puiston säilyttämistä, vaikka taidemuseota laajennettaisiinkin sekä voimakkaampaa pohjois-eteläsuuntaista virkistysyhteyttä ja siihen liittyen mahdollisesti Pirkankadun alikulkua. Amuria Väinö Linnan puiston ympärillä pidettiin rakennuskorkeuksien vuoksi toisaalta sopivan ilmavana ja viihtyisänä, mutta jotkut kävelyille osallistuneet esittivät myös alueen tiivistämistä tai rakennusten korottamista. Amurin alueen puistomaista ympäristöä pidettiin hyvänä. Mustalahden alueella haluttiin enemmän toimintoja (mm. lisää kahviloita) ja siltaa Särkänniemeen.

3. Kaavakävely 3, Kyttälä

Sorinaukion osalta esitettiin monenlaisia kehittämistoimenpiteitä, mutta mikään tietty toimenpide ei saanut muita enemmän kannatusta. Tuomiokirkonkadun kävelykatusuunnitelmat saivat sekä positiivista että negatiivista palautetta. Hämeenkadun osalta toivottiin liikennemelun vähentämistä ja yleissuunnitelman toteutumista, eli henkilöautoilun poistamista. Kyttälänkadulla toivottiin vanhojen rakennusten säilyttämistä. Rongankadulla esitettiin sekä nykyisen pysäköinnin säilyttämistä että muutosta puistomaisemmaksi, jolloin pysäköintiä olisi vähennettävä merkittävästi.

4. Kaavakävely 4, Nalkala

Laukontoria pidettiin toisaalta hyvänä ja hienona jo nyt, mutta esitettiin myös lukuisia kehittämisajatuksia. Asuntopihojen vihreyden ja toimintojen kehittämistä pidettiin hyvänä ajatuksena. Hämeenpuistoon toivottiin enemmän tapahtumia ja liikenteen häiriöiden vähentämistä. Hallituskadulla toivottiin ajoradan kaventamista ja kävelijöiden tilan lisäämistä. Aleksis Kiven kadulla toivottiin enimmäkseen muutosta kävelykaduksi

Keskustan strateginen osayleiskaava, luonnosvaiheen palauteraportti
Tampereen kaupunki / Kaupunkiympäristön kehittäminen / Maankäytön suunnittelu